

SENAT DE BELGIQUE**SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1991-1992**

7 JUILLET 1992

**Proposition de loi relative
au paiement des pécules de vacances**

(Déposée par MM. Taminiaux et Stroobant)

DEVELOPPEMENTS

Chaque année, le paiement des pécules de vacances pose des problèmes. Ce sont surtout les travailleurs manuels qui doivent souvent faire preuve de patience avant de percevoir leur pécule de vacances. Et force est de constater que la situation ne s'améliore pas, bien au contraire. Un nombre de plus en plus élevé de travailleurs doivent attendre de plus en plus longtemps le pécule de vacances auquel ils ont droit. Cette situation témoigne d'une mauvaise gestion d'une institution parastatale et pose des problèmes à de nombreux ménages qui essaient d'établir un budget pour leurs vacances. Nous estimons dès lors qu'il y a lieu de légiférer afin de remédier à cette anomalie.

Les dispositions légales relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés, modifiées et coordonnées par l'arrêté royal du 28 juin 1971, fixent le montant et le mode de financement du pécule de vacances et règlent l'organisation des organismes de paiement. Les articles 12 et 13 de ces lois coordonnées prévoient un mode de paiement différent pour les travailleurs manuels et pour les employés : les pécules de vacances des travailleurs manuels sont payés par l'Office national des vacances annuelles ou par les caisses spéciales de vacances, tandis que les pécules de vacances des employés sont payés directement par l'employeur. Cette différence explique (en partie) que

BELGISCHE SENAAT**BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992**

7 JULI 1992

**Voorstel van wet betreffende
de uitbetaling van het vakantiegeld**

(Ingediend door de heren Taminiaux en Stroobant)

TOELICHTING

Elk jaar rijzen er problemen bij de betaling van het vakantiegeld. Vooral de handarbeiders moeten vaak geduld oefenen vóór zij hun vakantiegeld krijgen. Vastgesteld moet worden dat de toestand er niet op verbetert, wel integendeel. Steeds meer werknemers moeten steeds langer wachten op het vakantiegeld waarop zij recht hebben. Dat wijst op een slecht beheer van een parastatale instelling en levert problemen op voor tal van gezinnen die hun vakantiebudget willen opstellen. Wij menen dan ook dat wettelijk ingrijpen nodig is om die onheuse toestand te verhelpen.

De wettelijke bepalingen betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers, gewijzigd en gecoördineerd door het koninklijk besluit van 28 juni 1971, stellen het bedrag en de betalingswijze van het vakantiegeld vast en regelen de organisatie van de betalingsinstellingen. De artikelen 12 en 13 van deze gecoördineerde wetten voorzien in een verschillende betalingswijze voor handarbeiders en voor bedienden: het vakantiegeld voor handarbeiders wordt uitgekeerd door de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie of door de bijzondere vakantiefondsen, terwijl het vakantiegeld voor bedienden rechtstreeks door de werkgever wordt uitgekeerd. Dat verschil verklaart

les problèmes se posent actuellement avec plus d'acuité pour les travailleurs manuels que pour les employés.

Les lois coordonnées ne précisent pas le moment où le pécule de vacances doit être payé. Cette précision figure en revanche dans l'arrêté royal du 30 mars 1967 déterminant les modalités générales d'exécution des lois relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés. L'article 23, § 1er, de cet arrêté prévoit que le pécule de vacances est payé au travailleur au moment où il prend ses vacances et en cas de vacances fractionnées, à l'occasion de ses vacances principales. L'employeur doit dès lors communiquer la date des vacances à la caisse de vacances en temps utile (au moins six semaines avant le départ en congé). Toutefois, le travailleur ne peut pas toujours déterminer librement le moment où il prendra ses vacances. Dans de nombreux cas, il ne peut même pas fixer cette date six semaines à l'avance! Le travailleur risque alors de devoir attendre son pécule de vacances plus longtemps.

L'article 45 du même arrêté prévoit que l'employeur paie à son employé, à la date habituelle, la part du pécule constituant la rémunération normale afférente aux jours de vacances et, lors de l'octroi des vacances principales, la part du pécule consistant en un supplément égal à 1/12 de 85 p.c. de la rémunération brute du mois pendant lequel les vacances prennent cours.

Cette construction juridique (à savoir une loi contenant les dispositions générales et un arrêté royal d'exécution) peut poser des problèmes pour l'application des dispositions pénales. C'est en effet la loi qui détermine les sanctions applicables lorsque le pécule de vacances n'est pas payé « dans les délais » (article 54 des lois précitées). Or, la loi considère explicitement que la responsabilité du paiement tardif du pécule incombe à l'employeur, alors que ce dernier est souvent confronté, dans la pratique, à des retards (administratifs) considérables qui sont le fait des organismes de paiement.

Comme nous l'avons déjà dit, ces problèmes de paiement se produisent essentiellement chez les travailleurs manuels. Il est dès lors souhaitable de créer une réglementation relative au moment du paiement. Afin de prendre en compte la complexité des réalités sociales, le mieux serait de fixer le moment du paiement par voie conventionnelle. Nous estimons toutefois opportun de prévoir des dispositions permettant, à défaut d'un règlement conventionnel, qu'une date ultime soit légalement d'application.

En ce qui concerne les sanctions, nous avons choisi de conserver le principe de la responsabilité de l'employeur. En outre, nous proposons d'abroger la disposition de l'article 56 des lois coordonnées qui limite à 50 000 francs le montant de l'amende infligée. Cette

(ten dele) waarom de handarbeiders momenteel met meer problemen af te rekenen hebben dan de bedienden.

De gecoördineerde wetten zwijgen over het tijdstip waarop het vakantiegeld moet worden uitgekeerd. Dat staat echter wel in het koninklijk besluit van 30 maart 1967 tot bepaling van de algemene uitvoeringsmodaliteiten van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie der loonarbeiders. Artikel 23, § 1, van dat besluit bepaalt dat het vakantiegeld aan de arbeider wordt uitgekeerd op het ogenblik dat hij zijn vakantie neemt en, in geval van splitsing van de vakantie, naar aanleiding van zijn hoofdvakantie. De werkgever moet dus de datum van de vakantie tijdig meedelen aan de vakantiefondsen (ten minste zes weken vóór het met vakantie gaan). De werknemer kan echter niet steeds vrij bepalen wanneer hij met vakantie gaat. In tal van gevallen kan hij die datum zelfs niet zes weken op voorhand vaststellen! De werknemer loopt dus het risico langer op zijn vakantiegeld te moeten wachten.

Artikel 45 van hetzelfde koninklijk besluit bepaalt dat de werkgever aan zijn bediende op de gewone datum de normale bezoldiging die overeenstemt met de vakantiedagen betaalt en, bij het toekennen van de hoofdvakantie, het deel van het vakantiegeld dat bestaat in een toeslag die gelijk is aan een twaalfde van 85 pct. van de brutowedde van de maand waarin de vakantie ingaat.

Die juridische constructie (namelijk een wet die de algemene bepalingen bevat en een uitvoeringsbesluit) kan problemen opleveren voor de toepassing van de strafbepalingen. Immers, de wet bepaalt de strafbepalingen wanneer het vakantiegeld niet « binnen de voorgeschreven termijn » wordt uitgekeerd (artikel 54 van de gecoördineerde wetten). De wet beschouwt echter uitdrukkelijk de werkgever aansprakelijk voor de late uitbetaling van het vakantiegeld, terwijl deze in de praktijk vaak te maken heeft met aanzienlijke (administratieve) vertragingen die te wijten zijn aan de uitkeringsinstellingen.

Zoals reeds gezegd, doen deze problemen zich hoofdzakelijk voor bij de handarbeiders. Het is dus wenselijk regelgeving op te stellen betreffende het tijdstip van de betaling. Ten einde rekening te houden met de complexiteit van de sociale werkelijkheid, zou het best zijn het tijdstip van de betaling door middel van een overeenkomst vast te stellen. Wij achten het echter nuttig te voorzien in bepalingen die, bij ontstentenis van een regeling bij overeenkomst, het mogelijk maken dat een uiterste datum wettelijk van toepassing wordt.

Wat de straffen betreft, hebben wij ervoor gekozen het beginsel van de aansprakelijkheid van de werkgever te behouden. Voorts stellen wij voor de bepaling van artikel 56 van de gecoördineerde wetten, die het bedrag van de opgelegde boete beperkt tot 50 000

abrogation implique que l'employeur pourra encourir des sanctions plus sévères en cas de manquement à ses obligations. D'autre part, la modification légale que nous proposons prévoit de sanctionner également la caisse de vacances ou l'Office national des vacances annuelles pour le paiement tardif du pécule de vacances. Le travailleur ne peut pas être la victime d'erreurs ou de retards administratifs. Nous avons dès lors choisi délibérément d'infliger aux personnes ou organismes qui manquent à leurs obligations une sanction financière consistant dans le paiement au travailleur lésé d'un intérêt de retard mensuel égal à 1 p.c. du montant dû.

Signalons pour terminer que le Ministre des Affaires sociales a récemment imposé le respect d'une date limite de paiement aux organismes parastataux chargés du paiement des allocations familiales.

Willy TAMINIAUX.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

L'article 12 des lois relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés, coordonnées le 28 juin 1971, est complété par l'alinéa suivant :

« Le Comité de gestion de l'Office national des vacances annuelles fixe pour chaque secteur, sur proposition de la commission paritaire compétente, la date limite de paiement du pécule de vacances. En l'absence de proposition de la commission paritaire, la date limite de paiement est fixée au 31 mai. »

Art. 2

Un article 55bis, rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois :

« Art. 55bis. — Un intérêt de retard mensuel de 1 p.c. à charge du contrevenant est dû à tout travailleur qui, par suite de la négligence de l'employeur, de ses préposés ou mandataires ou de la Caisse des vacances ou de l'Office national des vacances annuelles, n'a pas perçu son pécule de vacances dans le délai fixé aux articles 12 et 13 de la présente loi. »

frank, op te heffen. Die opheffing impliceert dat de werkgever strengere straffen kan oplopen indien hij zijn verplichtingen niet nakomt. Anderzijds voorziet de door ons voorgestelde wetswijziging ook in een bestraffing van de vakantiefondsen of de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie wanneer het vakantiegeld te laat wordt uitgekeerd. De werknemer mag niet het slachtoffer worden van vergissingen of vertragingen bij de administratie. Wij hebben er dus doelbewust voor gekozen personen of instellingen die hun verplichtingen niet nakomen, een financiële sanctie op te leggen die erin bestaat aan de benadeelde werknemer een maandelijkse nalatigheidsintrest te betalen die gelijk is aan 1 pct. van het verschuldigde bedrag.

Er zij ten slotte op gewezen dat de Minister van Sociale Zaken onlangs een uiterste betalingsdatum heeft opgelegd aan de parastatale instellingen belast met het betalen van de kinderbijslag.

*
* *

VOORSTEL VAN WET

Artikel 1

Artikel 12 van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers, gecoördineerd op 28 juni 1971, wordt aangevuld met het volgende lid :

« Het beheerscomité van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie stelt, op voorstel van het bevoegde paritair comité, voor elke sector de uiterste datum vast voor het betalen van het vakantiegeld. Bij ontstentenis van een voorstel van het paritair comité, is de uiterste betalingsdatum vastgesteld op 31 mei. »

Art. 2

In dezelfde wetten wordt een artikel 55bis ingevoegd, luidende :

« Art. 55bis. — Een maandelijkse nalatigheidsintrest van 1 pct. ten laste van de overtreder is verschuldigd aan elke werknemer die, als gevolg van de onachtzaamheid van zijn werkgever, diens aangestelden of gemachtigden of van het vakantiefonds of de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie, zijn vakantiegeld niet heeft ontvangen binnen de termijn voorgeschreven door de artikelen 12 en 13 van deze wet. »

Art. 3

A l'article 56 *in fine* des mêmes lois, les mots « sans que toutefois le total des amendes puisse excéder 50 000 francs » sont supprimés.

Willy TAMINIAUX.
Maxime STROOBANT.

Art. 3

In artikel 56 van dezelfde wetten, vervallen de woorden « zonder dat het totaal bedrag van de geldboete evenwel hoger mag zijn dan 50 000 frank. »